

USNESENÍ

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 22. 11. 2022 v trestní věci odsouzeného [REDAKCE], narozeného [REDAKCE], pro přečin ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 tr. zákoníku, přečin porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1 tr. zákoníku a přečin nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1, 2 písm. c) tr. zákoníku, o stížnosti odsouzeného proti usnesení Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 16. 9. 2022, č. j. 32 T 121/2021-366,

takto:

Podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. řádu se ke stížnosti odsouzeného napadené usnesení ruší a opětovně se rozhoduje tak, že:

Podle § 154 odst. 1 tr. řádu, se odsouzenému [REDAKCE], nar. [REDAKCE], bytem [REDAKCE], ukládá povinnost nahradit poškozenému [REDAKCE], nar. [REDAKCE], bytem [REDAKCE], náklady potřebné k účelnému uplatnění nároku na náhradu škody v trestním řízení, včetně nákladů vzniklých přibráním zmocněnce v celkové výši 48 528,26 Kč.

Odůvodnění:

1. Shora označeným usnesením Okresního soudu v Českých Budějovicích (dále jen „okresní soud“) bylo rozhodnuto podle § 154 odst. 1 tr. řádu o náhradě nákladů spojených s účastí poškozeného v trestním řízení ve věci vedené pod sp. zn. 32 T 121/2021. Celkem byla poškozenému přiznána na náhradě částka 71 836,28 Kč.
2. Proti tomuto rozhodnutí podal včas stížnost odsouzený [REDAKCE]. V odůvodnění své stížnosti odsouzený předně zpochybňuje postup orgánů činných v trestním řízení, které bylo vedeno proti jeho osobě. Dále podává výčet veškerých svých dosavadních výdajů, které musel v rámci trestního řízení již vynaložit. Nesouhlasí s tím, že by měl uhradit poškozenému náklady spojené se zastupováním zmocněncem, a to z toho důvodu, že si poškozený pro své zastupování vybral zmocněnce z Prahy, přičemž v Českých Budějovicích se nachází dostatek kvalifikovaných právníků, kteří by byli poškozeného schopni zastupovat. Dále s úhradou nákladů nesouhlasí, jelikož poškozený vystupoval u všech jednání jako svědek, čili nepotřeboval žádného obhájce. Odsouzený tedy žádá o zrušení napadeného usnesení.
3. Krajský soud z podnětu podané stížnosti přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. řádu napadené usnesení, jakož i řízení, které mu předcházelo, a dospěl k závěru, že je stížnost z části důvodná.
4. Předně je třeba uvést, že námítky stěžovatele jsou z velké části liché. Jelikož brojí proti usnesení, které se týká pouze jeho povinnosti hradit poškozenému náklady vzniklé přibráním zmocněnce, krajský soud již v tuto chvíli nemůže posuzovat správnost postupu orgánů činných v trestním řízení během jeho trestního stíhání. Ostatně těmito otázkami se již mohl zabývat během řízení o odvolání a žádný nedostatek v tomto směru neshledal. K námitce nadměrných výdajů, které z převážné části souvisí s trestním řízením odsouzeného, musí krajský soud konstatovat, že uvedené nemůže být důvodem pro nepřiznání nároku poškozeného na náhradu nákladů. Zákon ostatně v tomto případě neumožňuje soudu zprostit odsouzeného takové povinnosti.
5. Přes výše uvedené se krajský soud rozhodl ke korekci výše náhrady, jakou poškozenému přiznal soud prvního stupně. Předně vycházel okresní soud u většiny přiznaných právních úkonů z chybně stanovené sazby mimosmluvní odměny, a to z důvodu nesprávně určené tarifní hodnoty. Ta byla

stanovena dle ustanovení § 10 odst. 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Takto stanovená tarifní hodnota se ovšem může vztahovat jen na ty právní úkony, které jsou výlučně spojeny s adhezním řízením. U ostatních právních úkonů, ke kterým je zmocněnec poškozeného oprávněn, je nutné vycházet při stanovení tarifní hodnoty z ustanovení § 9 odst. 1 advokátního tarifu. Okresní soud tak správně stanovil sazbu odměny pouze u tří provedených právních úkonů. Konkrétně se jedná o odměnu za převzetí zastoupení ze dne 16. 4. 2020, odměnu za prostudování spisu při skončení vyšetřování ze dne 2. 9. 2021, a to z toho důvodu, že během tohoto úkonu došlo k upřesnění návrhu poškozeného, se kterým se přihlašuje do adhezního řízení, a dále také odměnu za účast na jednání soudu dne 16. 3. 2022, kdy zmocněnec uplatnil nárok poškozeného v závěrečné řeči. U všech ostatních, zmocněncem provedených právních úkonů je nutné vycházet, jak bylo zmíněno výše, z ustanovení § 9 odst. 1 advokátního tarifu. Dle takto stanovené tarifní hodnoty, bude sazba odměny za každý právní úkon dle § 7 advokátního tarifu 1 500 Kč. Tyto další provedené úkony zmocněnce nebyly učiněny v přímé souvislosti s adhezním řízením, ani během nich nebyl zmocněncem účelně uplatňován nárok poškozeného. Je jistě nasnadě honorovat i tyto úkony, ovšem přiznat za ně stejnou částku jako za úkony, od kterých se přímo odvíjí nárok poškozeného, by bylo nepřiměřené. Vzhledem k charakteru celého trestního řízení a souběžně probíhajícího adhezního, není možné označit některé právní úkony jako ty, které jsou zmocněncem potřebné pro účelné uplatnění nároku na náhradu škody. Konkrétně tak není možné hodnotit účast u výsledku obviněného ani poškozeného, kdy ten vypovídá jako svědek a během tohoto úkonu nebyl jeho nárok uplatňován. Obdobně je hodnocena i účast na jednání soudu, při kterém není takový nárok uplatněn. Krajský soud hodnotí jako neúčelné v souvislosti s adhezním nárokem poškozeného i proběhnuvší porady s klientem. (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. června 2022, sp. zn. 7 To 32/2022).

6. Dále byl krajským soudem redukován i počet honorovaných právních úkonů. Konkrétně nelze přiznat náhradu za písemné podání zmocněnkyně ze dne 17. 4. 2020. Tento úkon není možné považovat za návrh ve věci samé, pokud je zde pouze konstatováno, že se poškozený připojuje se svým nárokem k adheznímu řízení, přičemž tento návrh bude upřesněn teprve v budoucnu. Dále není možné přiznat náhradu za úkon spočívající v nahlédnutí do spisu ze dne 22. 6. 2021, a to z toho důvodu, že je zde zmocněnkyně již honorována za jiný dříve započatý úkon, konkrétně účast při výsledku obviněného. Zmocněnkyně je tímto způsobem honorována za dvě hodiny, přičemž následný úkon v podobě nahlédnutí do spisu, proběhne ještě v tomto časovém úseku. O tyto dva úkony byl tedy zároveň snížen i režijní paušál dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu.
7. Mírné změny krajský soud učinil i při vyčíslení náhrady za jednotlivé cesty zmocněnkyně do místa úkonu, konkrétně u vyčíslení jednotlivých náhrad za promeškaný čas. Okresní soud u každé z uskutečněných cest jednotlivě přiznával náhradu za promeškaný čas dle § 14 advokátního tarifu za celkem 8x započatou půlhodinu (vycházel z předpokladu, že cesta k úkonu a zpět do kanceláře zmocněnkyně trvá 4 hodiny.) Dle § 14 odst. 4 advokátního tarifu, ovšem „náhrada za promeškaný čas advokátu nenáleží, má-li za stejné časové období nárok na odměnu za úkon právní služby (§ 11).“ Korekci dle tohoto ustanovení bylo nutné uskutečnit u cesty z 28. 7. 2021, kdy zmocněnkyně stráví u výsledku poškozeného celkem 1 hodinu a 2 minuty. Její cesta je jí tedy ještě zbývajících 58 minut honorována z tohoto úkonu a náhradu za promeškaný čas je nutné snížit o jednu půlhodinu. Obdobně je postupováno i u cest z 2. 9. 2021 a 24. 11. 2021. V prvním případě stráví zmocněnkyně u úkonu 52 minut. Na cestu jí tedy stále zbývá 1 hodina a 8 minut, čili náhrada za promeškaný čas v případě této cesty bude snížena o dvě půlhodiny. Na uskutečnění cesty ze dne 24. 11. 2021 zmocněnkyni stále zbývá z honorovaného úkonu 1 hodina a 9 minut, a tak i u této cesty je náhrada za promeškaný čas snížena o dvě půlhodiny. U poslední vykonané cesty krajský soud mírně pozměnil částku dle návrhu zmocněnkyně, která pro její výpočet užila již neúčinného znění vyhlášky č. 511/2021 Sb. Tato částka tak sice byla stanovena v její neprospěch, ale v souladu s jejím návrhem, kterým je soud v takovém případě vázán. Krajský soud dále opravil chybně uvedené datum u této cesty.

8. Upravený výčet společně s vyúčtováním za jednotlivé právní úkony, po zohlednění změn výše uvedených, tedy vypadá následovně:

16. 4. 2020	1 x odměna za převzetí zastoupení § 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, (dále jen „a. t.”)	3 300 Kč
22. 6. 2021	1 x odměna za účast při vyšetřovacích úkonech v přípravném řízení (výslech obviněného - 9:09 - 10:17) § 11 odst. 1 písm. e) a. t.	1 500 Kč
28. 7. 2021	1 x odměna za další poradu s klientem přesahující jednu hodinu § 11 odst. 1 písm. c) a. t. – od 7:30 – 8:45 hodin	1 500 Kč
28. 7. 2021	1 x odměna za účast při vyšetřovacích úkonech v přípravném řízení (výslech poškozeného - 9:06 - 10:08) § 11 odst. 1 písm. e) a. t.	1 500 Kč
2. 9. 2021	1 x odměna za prostudování spisu při skončení vyšetřování § 11 odst. 1 písm. f) a. t. (9:00 – 9:52)	3 300 Kč
24. 11. 2021	1 x odměna za další poradu s klientem přesahující jednu hodinu § 11 odst. 1 písm. c) a. t. od 7:00 – 8:10 hodin	1 500 Kč
24. 11. 2021	2 x odměna za účast na jednání soudu (8:30 - 11:21) (každá za 1 500 Kč) § 11 odst. 1 písm. g) a. t.	3 000 Kč
16. 3. 2022	1 x odměna za účast na jednání soudu (14:00 - 15:45) § 11 odst. 1 písm. g) a. t.	3 300 Kč
21. 6. 2022	1 x odměna za účast na jednání soudu – veřejné zasedání (8:30 – 10:30) § 11 odst. 1 písm. g) a. t.	1 500 Kč
	10 x paušál dle § 13 odst. 4 a. t. (za 300 Kč)	3 000 Kč
	1x náhrada nákladů za vypracování znaleckého posudku	1 048 Kč
22. 6. 2021	náhrada cestovného za 300 ujetých km (27,20 Kč/ l dle vyhlášky č. 589/2020 Sb. při průměrné spotřebě 6 l/100 km a 4,40 Kč/km za amortizaci vozidla dle vyhlášky č. 589/2020 Sb.) podle § 13 vyhlášky a. t. náhrada za ztrátu času v trvání 8 x 30 minut	2 609,60 Kč
28. 7. 2021	náhrada cestovného za 300 ujetých km (27,20 Kč/ l dle vyhlášky č. 589/2020 Sb. při průměrné spotřebě 6 l/100 km a 4,40 Kč/km za amortizaci vozidla dle vyhlášky č. 589/2020 Sb.) podle § 13 vyhlášky a. t. náhrada za ztrátu času v trvání 7 x 30 minut	2 509,60 Kč
2. 9. 2021	náhrada cestovného za 300 ujetých km (27,20 Kč/ l dle vyhlášky č. 589/2020 Sb. při průměrné spotřebě 6 l/100 km a 4,40 Kč/km za amortizaci vozidla dle vyhlášky č. 589/2020 Sb.) podle § 13 vyhlášky a. t. náhrada za ztrátu času v trvání 6 x 30 minut	2 409,60 Kč

24. 11. 2021	náhrada cestovného za 300 ujetých km (27,20 Kč/ l dle vyhlášky č. 589/2020 Sb. při průměrné spotřebě 6 l/100 km a 4,40 Kč/km za amortizaci vozidla dle vyhlášky č. 375/2021 Sb.) podle § 13 vyhlášky a. t. náhrada za ztrátu času v trvání 6 x 30 minut	2 409,60 Kč
16. 3. 2022	náhrada cestovného za 300 ujetých km (36,10 Kč/ l dle vyhlášky č. 511/2021 Sb., ve znění účinném do 13. 5. 2022, při průměrné spotřebě 6 l/100 km a 4,70 Kč/km za amortizaci vozidla dle vyhlášky č. 511/2021 Sb.) podle § 13 vyhlášky a. t. náhrada za ztrátu času v trvání 8 x 30 minut	2 859,80 Kč
21. 6. 2022	náhrada cestovného za 300 ujetých km (36,10 Kč/ l dle vyhlášky č. 511/2021 Sb., ve znění účinném do 13. 5. 2022, při průměrné spotřebě 6 l/100 km a 4,70 Kč/km za amortizaci vozidla dle vyhlášky č. 116/2022 Sb.) podle § 13 vyhlášky a. t. náhrada za ztrátu času v trvání 8 x 30 minut	2 859,80 Kč
	daň z přidané hodnoty v sazbě 21 % z částky 40 106 Kč	8 422,26 Kč
	Celkem	48 528,26 Kč

9. Závěrem krajský soud uvádí, že nelze souhlasit s tvrzením odsouzeného, že poškozený nemá nárok na náhradu nákladů vzniklých přibráním zmocněnce, pokud takového zmocněnce nezvolil z místa bližšího svému bydlišti. Poškozený má v takovém případě právo si svobodně zvolit, kým by se chtěl nechat zastupovat a soud do této jeho volby nemůže zasáhnout. Pouze ve výjimečných případech, by soud nemusel přiznat náhradu cestovních výdajů, a to pokud by takové výdaje byly v rozporu s podmínkou účelnosti, stanovenou v § 154 odst. 1 tr. řádu. Vzdálenost mezi místem vykonaných úkonů a sídlem zmocněnkyně ovšem krajský soud nehodnotí jako natolik nadměrnou, aby mohla prolomit zmíněný požadavek účelnosti a krajský soud by tak byl nucen takto výrazně vstupovat do práva poškozeného. Zároveň samozřejmě není pravdou, pokud odsouzený uvádí, že se poškozený účastnil trestního řízení pouze jako svědek, a nemá tedy důvod k tomu, se nechat zastupovat. Naopak trestní řád výslovně poskytuje poškozenému speciální postavení v trestním řízení společně s právy, které může během tohoto řízení uplatnit k vymáhání nároku na náhradu škody, přičemž jedním z těchto práv je i právo nechat se v takovém řízení zastupovat zmocněncem, a to podle § 50 odst. 1 tr. řádu.
10. Pro veškeré výše rozvedené důvody bylo senátem stížnostního soudu rozhodnuto, jak je ve výroku tohoto usnesení uvedeno.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není další stížnost přípustná.

České Budějovice dne 22. 11. 2022

JUDr. Jiří Št'astný, v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Květa Zdrhová